

LTO Land- en Tuinbouw Organisatie
Bezuidenhoutseweg 105-113
2594 AC Den Haag
T +31 (0)70 – 338 2700

Rekening: NL32 RABO 0357606760

www.lto.nl
secretariaat@lto.nl

Per e-mail verzonden

Aan : de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
Mevrouw Femke Marije Wiersma (ministerlnv@minlnv.nl)
Datum : 10 oktober 2024
Ons kenmerk : 241010/GK/KJO/IG
Onderwerp : terugdraaien afwaardering stikstofbindende gewassen in de eco-regeling 2025

Geachte minister Wiersma, beste Femke,

LTO Nederland brengt u een dringende zaak onder de aandacht, met betrekking tot het Gemeenschappelijke Landbouw Beleid (GLB) en een wijziging in het Nationaal Strategisch Plan (NSP) voor 2025 die tot nu toe onopgemerkt is gebleven. Deze wijziging dreigt een grote impact te krijgen op het draagvlak voor het GLB en de teelt van stikstofbindende gewassen zoals veldbonen, luzerne en erwten.

Uit informatie op de website van de RVO blijkt dat de waarde van deelname aan de eco-activiteit 'stikstofbindend gewas' in 2025 fors daalt ten opzichte van 2024:

	Regio 1	Regio 2
2024	1995	2308
2025	415	585
Verschil	-/- € 1.580,-	-/- € 1.723,-

Dit is kennelijk gebeurd op advies van Wageningen Universiteit. De wijziging is tot nu toe niet gecommuniceerd met de praktijk. Telers komen er toevallig achter door consultatie van de RVO-site. De telers hebben hun bouwplannen voor volgend jaar al bepaald met het huidige GLB en de eco-regeling in het achterhoofd. Omdat het groeiseizoen van sommige teelten dit jaar al begint, is het zaaizaad al gekocht en zijn veel telers al begonnen met de inzaai van winterveldbonen en luzerne. Deze gewassen kunnen dan in 2025 opgegeven worden als hoofdteelt en voor deelname aan de eco-regeling. De overheid dient zich te realiseren dat telers het bouwplan voor 2025 al lang en breed klaar hebben.

- ➔ LTO stelt u voor om vanwege het ontbreken van adequate communicatie en het risico dat landbouwers ontmoedigd raken om deel te nemen aan de ecoregeling, de wijziging terug te draaien. Dit kan nog omdat het Nationaal Strategisch Plan (NSP) na de ontvangst van de zogenaamde 'observation letter' van de Europese Commissie nog aangepast dient te worden.
- ➔ Alvorens opnieuw aan de eco-activiteit "Stikstofbindend Gewas" gesleuteld wordt, vraagt LTO om een goede evaluatie van de eco-regeling 2023 en 2024, samen met de sector. Voornamelijk vraagt LTO om het GLB stabiel te houden voor behoud van draagvlak en om fouten in de gecombineerde opgave zoveel mogelijk te beperken.

Gezien de gevoeligheid van de bovenstaande wijziging van de eco-regeling, dringt LTO aan op een zorgvuldige besluitvorming door de overheid.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en ben graag bereid tot nader overleg, indien gewenst.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ger Koopmans', with a long horizontal stroke extending to the right.

Ger Koopmans
Voorzitter LTO